Departement Zorg
rechtenverkenner@vlaanderen.be
www.rechtenverkenner.be – www.departementzorg.be

Rechtenverkenner - Q & A digitale kick-off

Op 6 en 9 oktober 2026 organiseerde het team Rechtenverkenner (RV) van het Departement Zorg een digitale kick-off van de vernieuwde website www.rechtenverkenner.be. In dit document worden de vragen uit deze twee informatiesessies beantwoord.

1 VRAGEN OVER LOKALE BESTUREN EN HUN ROL

- **Hoe zie je of jouw lokaal bestuur al rechten heeft ingevoerd?**

Kies op de startpagina van www.rechtenverkenner.be voor de zoekmogelijkheid 'Breed en verkennend', voer op de volgende pagina jouw locatie in, klik helemaal onderaan links op de filteroptie 'Enkel lokale overheid'. Bij de resultaten zie je of en welke lokale rechten er zijn ingevoerd.

- **Wat voer je als lokaal bestuur in?**

Als lokaal bestuur vul je de rechten in waarvoor je zelf een uitvoerende rol hebt, zoals het leefloon of de verwarmingstoelage. In de conceptenlijst op de informatiepagina van Rechtenverkenner vind je welke rechten lokale besturen kunnen invoeren en waarvoor al basisfiches (= concepten) bestaan. Zorg per recht minstens voor een duidelijke titel, beschrijving, voorwaarden, aanvraagprocedure, linken naar formulieren en contactgegevens. Gepubliceerde rechten staan meteen online, zijn herbruikbaar en moeten dus volledig en begrijpbaar zijn.

- **Hoe kan ik toegang krijgen om aanpassingen te doen voor ons lokaal bestuur, want ik zie fouten of ontbrekende informatie in onze lokale rechten?**
- **Wie geeft de lokale voordelen en premies in en houdt deze actueel?**

De meeste lokale besturen hebben al instanties gepubliceerd via de LPDC. Dat betekent dat er meestal al één of meer redacteurs zijn en dat er interne afspraken bestaan. Ben je zelf geen redacteur en zie je fouten of ontbrekende rechten? Vraag dan aan de lokale beheerder wie binnen jullie bestuur LPDC-redacteur is. Je kunt je opmerkingen rechtstreeks aan die persoon bezorgen. De lokale beheerder kan zelf jou ook toegang geven tot LPDC, volgens de afspraken binnen jullie bestuur. Meer informatie vind je op Lokale producten- en dienstencatalogus | Vlaanderen.be. Voor specifieke vragen kun je mailen naar geertrui.timmers@vlaanderen.be.

- **Perspectief ELZ: Welke acties onderneemt de Vlaamse overheid om lokale besturen aan te moedigen om in te voeren? En wat als men weigert in te voeren?**

Team Rechtenverkenner volgt op welke lokale rechten beschikbaar zijn: welke lokale besturen rechten hebben ingevoerd, hoeveel rechten er online staan en of feedback wordt opgevolgd. Contactpersonen krijgen

halfjaarlijks een herinnering om hun rechten te actualiseren. Voor lokale besturen die nog ontbreken, zoeken we via partners contact om Rechtenverkenner en de rol van lokale besturen toe te lichten. Dit is bij voorkeur via een Teams-gesprek. We blijven de meerwaarde van Rechtenverkenner en LPDC uitleggen, maar elk lokaal bestuur kiest uiteindelijk zelf of en hoeveel rechten het invoert.

- **Worden de Brusselse gemeenten ook opgenomen in RV?**

Je kunt als locatie geen Brusselse gemeente kiezen, aangezien IPDC en LPDC producten zijn vanuit de Vlaamse overheid en de Vlaamse gemeenten. Wel kan je 'Brussels Hoofdstedelijk Gewest' aanduiden. Dan krijg je de rechten vanuit de Vlaamse overheid en de federale overheid voor een inwoner van Brussel te zien. De lokale rechten zijn niet opgenomen.

- **Welke aanpassingen zijn er voor faciliteitengemeenten, die de informatie ook in het Frans beschikbaar moeten stellen voor hun burgers?**

Rechtenverkenner zelf is een website van de Vlaamse overheid en valt dus onder de Taalwetgeving.
De website is in de eerste plaats gericht op maatschappelijk werkers, die in de faciliteitengemeenten tweetalig zijn. De hulpverlener kan dus de vertaling doen in de begeleiding.
Wil een hulpverlener een pagina afdrukken om mee te geven aan een anderstalige cliënt, dan kan de pagina altijd vertaald worden door met de rechtermuisknop de taal te wijzigen, zoals bij elke webpagina mogelijk is. De vertaling is wellicht niet 100% correct maar op zich wel voldoende. Zuiver Franstalige hulpverleners zouden standaard op deze manier kunnen werken.

- **Klopt het dat er geen deelgemeenten, districten en wijken zijn opgenomen, maar wel de overkoepelende stad of gemeente?**

Dat klopt inderdaad. De rechten worden op dat hoger niveau ingevoerd en zijn voor die deelgemeenten, districten en wijken hetzelfde.

2 VRAGEN OVER DOEL, SCOPE SOCIAAL RECHT EN DOELGROEP

- **Op basis van welke parameters worden rechten verzameld?**

Producten uit de IPDC komen in Rechtenverkenner als ze binnen de scope vallen. In de beslisboom lees je welke criteria we daarvoor gebruiken. Tijdens de presentatie lichtten we die scope en de belangrijkste parameters kort toe.

- **Kan je bijstandsorganisaties en andere organisaties in Rechtenverkenner vinden?**

Rechtenverkenner verzamelt sociale rechten, het biedt geen overzicht van organisaties. Wil je op zoek naar een passende organisatie of eerstelijnszorgverlener, dan kan je dit vinden via www.desocialekaart.be.
Wat vind je wel? Onderaan elk recht vind je waar je het recht kunt aanvragen.

- **Is Rechtenverkenner laagdrempelig genoeg om mensen zelf te laten zoeken of vrijwilligers mee te laten zoeken?**

Dat hangt af van persoon tot persoon. Sommige mensen kunnen zelf zoeken in Rechtenverkenner, voor anderen blijft ondersteuning nodig. Rechtenverkenner is vooral gemaakt voor hulpverleners. Zij onderzoeken op welke rechten iemand aanspraak kan maken. Omdat veel rechten specifieke voorwaarden, attesten of een sociaal onderzoek vragen, blijft de hulpverlener vaak het belangrijkste aanspreekpunt.

- **Is er volgens een bepaald taalniveau geschreven zodat Rechtenverkenner laagdrempelig is?**

De informatie in Rechtenverkenner wordt door verschillende redacteurs ingevoerd. Elk lokaal bestuur heeft eigen redacteurs en afspraken over hoe de informatie wordt opgesteld. In opleidingen over de redactie in IPDC en LPDC wordt gewezen op helder taalgebruik, maar er is geen omzetting of aansturing naar een bepaald

taalniveau. Daarnaast laat sommige terminologie en wetgeving het niet altijd toe om voorwaarden en procedures anders te verwoorden, zonder in te boeten aan precisie of nuances.

- **Mogen we over Rechtenverkenner communiceren aan de burger?**

Veel hangt af van de persoon. Sommige mensen kunnen zelf zoeken in Rechtenverkenner, voor anderen blijft ondersteuning nodig. Rechtenverkenner is vooral gemaakt voor hulpverleners. Zij onderzoeken op welke rechten iemand aanspraak kan maken. Omdat veel rechten specifieke voorwaarden, attesten of een sociaal onderzoek vragen, blijft de hulpverlener vaak het belangrijkste aanspreekpunt.
Sommige lokale besturen maken gebruik van de informatie uit Rechtenverkenner om te publiceren op hun eigen lokale website (= hergebruik van de informatie in IPDC). Daardoor kunnen ze selecteren welke rechten ze wel/niet communiceren, en kunnen ze die ook kaderen. We raden aan om bij communicatie naar burgers, steeds te vermelden dat ze voor extra hulp en ondersteuning bij een rechtenonderzoek terecht kunnen bij het OCMW, CAW of de Dienst Maatschappelijk Werk van het ziekenfonds.

- **Is het een optie om mensen te laten aanduiden of ze lidgeld betalen voor een mutualiteit of niet, om zo toch de aanvullende rechten van de mutualiteit te kunnen vinden?**

Rechtenverkenner heeft niet als doel het commerciële aanbod van mutualiteiten te vergelijken. Dit deel van hun dienstverlening staat los van financiering vanuit de overheid. Dit valt dus buiten de scope van Rechtenverkenner.

- **Staan soortgelijke rechten als de scope-rechten, maar die niet door het lokaal bestuur aangeboden worden, in Rechtenverkenner? Bijvoorbeeld: een vzw biedt stille studeerplekken aan.**

Die worden niet opgenomen, tenzij het gaat om een organisatie die dit expliciet in opdracht van het lokaal bestuur organiseert. Een lokaal bestuur kan dit dan zelf opnemen in LPDC, maar verwijzen naar die andere organisatie. Vergelijk het bv. met voedselbedeling door een externe organisatie, die dit doet in opdracht van een lokaal bestuur.

3 VRAGEN OVER GEBRUIK EN ZOEKEN

- **Is er een handleiding of zelfstudiepakket om te oefenen?**
- **Hoe kunnen studenten sociaal werk geïnformeerd worden en de tool aanleren?**

Ja. Er is een pagina met vormingsmateriaal voor Rechtenverkenner. Daar vind je filmpjes voor gebruikers en voor lokale besturen, onder meer over het gebruik van Rechtenverkenner en tips en tricks. Vind je niet wat je zoekt? Mail dan naar rechtenverkenner@vlaanderen.be.

- **Hoe worden gebruikers helder geïnformeerd over scope, mogelijkheden en beperkingen?**

Op de startpagina worden gebruikers meteen naar de drie zoekmethoden geleid. Bij elke zoekmethode staat kort wat ze ermee kunnen doen. In de vernieuwde versie proberen we gebruikers stap voor stap beter te begeleiden en duidelijker te maken wat ze mogen verwachten.
Op de startpagina staat ook kort wat Rechtenverkenner is en welke scope de website heeft. Wie meer informatie wil, kan doorklikken naar de informatiepagina of naar de veelgestelde vragen.
Daarnaast gaan we bij vormingen steeds in op de scope, mogelijkheden, maar ook de beperkingen.

- **Hoe vind ik rechten voor zwangere vrouwen en de komst van een kind? Of andere specifieke zaken die niet in de filters staan, zoals ‘illegalen’, ‘vluchtelingen’, … ?**

De filter ‘Specifiek voor’ bevat bewust alleen vaak voorkomende voorwaarden. De opties zijn niet te gedetailleerd, anders wordt de zoekmachine moeilijk bruikbaar door een ellenlange lijst van filteropties. Voorwaarden verschillen vaak sterk per recht. Zo bundelt de filter ‘Ziekte of verhoogde zorgnood’ meer dan 100 ziekten en zorgnoden. Wil je specifieker zoeken, start dan met de best passende filteroptie en combineer daarna met een trefwoord.

Voor rechten rond zwangerschap kun je zoeken op het trefwoord ‘zwanger’ en de resultaten per thema bekijken. Zoek je rechten voor een baby, dan kun je zoeken op ‘baby’. Vaak is het ook nuttig om in het geval van ‘baby’ breder te zoeken via de filteroptie ‘kinderen ten laste’. Sommige rechten, zoals het Groeipakket, verschijnen immers niet bij ‘baby’ als dat woord niet in de tekst staat. Je kunt daarna nog altijd het trefwoord ‘baby’ toevoegen om verder te verfijnen. Dit geldt eigenlijk voor alle subgroepen die opgesomd zijn.

- **Wat als er rechten ontbreken? Bv. de mazouttoelage bij personen met verhoogde tegemoetkoming.**

De mazouttoelage is eigenlijk de verwarmingstoelage via het Sociaal Verwarmingsfonds. Daarvoor bestaat een concept, maar lokale besturen moeten dit recht zelf publiceren. Zoek je op het trefwoord ‘mazout’, dan zou je het recht moeten vinden als het lokaal bestuur het heeft ingevoerd. Tip: gebruik een kort en duidelijk trefwoord. De kans om de ‘mazouttoelage’ te vinden via ‘mazout’, is groter dan via ‘mazouttoelage’, omdat dat niet de officiële term is. Hoe langer/specifieker je zoekterm, hoe minder resultaten je meestal vindt. Denk je dat er belangrijke synoniemen ontbreken? Laat het weten via rechtenverkenner@vlaanderen.be. Als mazouttoelage een gebruikte term is, kunnen we dit als synoniem toevoegen.

- **Zoeken op trefwoord levert soms weinig resultaten op. Neemt de zoekmachine niet alle synoniemen mee?**

De zoekmachine zoekt trefwoorden en hun synoniemen in de titel, beschrijving en voorwaarden van een recht. Het woord of een synoniem moet dus in de tekst staan. Woorden met een heel ruime interpretatie of betekenis, zoals ‘steun’ of ‘financiële steun’ vermijden we als synoniem. Anders krijg je teveel resultaten, waardoor het moeilijker wordt om passende rechten te selecteren. Dat is bewust aangepast in de vernieuwde versie.
Tip: gebruik een kort en duidelijk trefwoord. Hoe langer/specifieker je zoekterm, hoe minder resultaten je meestal vindt. Denk je dat er belangrijke synoniemen ontbreken? Laat het weten via rechtenverkenner@vlaanderen.be.

- **Is er een volgorde in de resultaten?**

Er is geen vaste volgorde op basis van relevantie. Relevantie verschilt namelijk per persoon: een recht kan voor de ene cliënt belangrijk zijn, terwijl een andere cliënt het al heeft aangevraagd of er geen nood aan heeft.
Je kunt de resultaten wel thematisch bekijken. Kies boven de resultaten het passende thema om zelf te bepalen welke rechten je eerst doorneemt. Je kunt ook sorteren op wijzigingsdatum of aanmaakdatum.

- **Wat betekent ‘voor iedereen’ in de filteropties?**

‘Voor iedereen’ betekent dat er geen specifieke voorwaarden gelden. Iedereen kan het recht aanvragen.

- **Wat als ik vragen heb over de inhoud van een recht?**

Het team achter Rechtenverkenner verzamelt alle rechten. Het team kent op basis van de informatie die uitgeschreven is door de redacteur van het recht bepaalde parameters, zogenaamde verrijkingsvoorwaarden, toe om de zoekmachine goed te laten werken. De medewerkers van Rechtenverkenner zijn geen inhoudelijke experten en kunnen dus ook inhoudelijk geen informatie of raad geven over de rechten. Bij elk recht vind je daarom contactgegevens. Dat zijn de aangewezen diensten om inhoudelijke vragen over het recht te stellen.

- **In de resultatenlijst zie ik dat de aantallen bij de filters en thema’s niet gelijk veranderen. Hoe komt dat?**

In Rechtenverkenner is het de bedoeling om eerst te werken met de filters aan de linkerkant. Telkens je een filteroptie aanduidt, veranderen de aantallen bij de andere filteropties en bij de thematische schikking, met andere woorden: de aantallen over de resultaten wijzigen bij veranderingen in de filters, aangezien de resultaten gebaseerd zijn op de aangeduide filters.

- **Is er informatie over rechten die automatisch toegekend worden en rechten die niet automatisch worden toegekend?**

Bij de zoekmethode ‘Breed en verkennend zoeken’ kan je filteren op de soort toekenning: automatisch of aan te vragen. Het is belangrijk om te vermelden dat automatische rechtentoekenning niet onfeilbaar is en het dus altijd goed is nog even extra te controleren.

- **Waarom kan ik niet zoeken op statuten/uitkeringen en tegemoetkomingen zoals IT, IVT, persoonsvolgend budget, …**

Momenteel zijn niet alle statuten en vormen van uitkeringen opgenomen bij ‘Zoek via statuut of uitkering’, aangezien we niet voor elk van hen konden garanderen een 100% zekere lijst te geven van rechten zonder bijkomende voorwaarden. Dit gaat tegen het doel van de zoekmethode in. Wat je wel kunt doen, is zoeken op trefwoord, waarna je alle resultaten ziet waarbij het statuut of de uitkering in de titel, beschrijving of voorwaarden staat. Het helpt soms ook om te zoeken via een filteroptie, zoals ‘erkende handicap’.
Belangrijk om mee te geven is dat ‘Zoek via statuut of uitkering’ niet ALLE mogelijke rechten toont voor die persoon. Het toont wel een selectie van rechten waarbij er geen andere voorwaarden meer zijn dan het hebben van dat statuut of die uitkering.

- **Wat als er een recht verdwijnt? Hoe weet je dit als gebruiker?**

Je krijgt daar als gebruiker geen melding van. Dit recht zal in de LPDC/IPDC gearchiveerd worden en niet meer doorstromen naar Rechtenverkenner. Het verschijnt dus niet meer. Daarom is het zinvol om niet enkel met een export via Excel te werken, maar steeds vanuit Rechtenverkenner op te zoeken. Zo krijg je de meest actuele informatie.
Daarnaast staan op sommige rechten een duidelijke begin- en einddatum, als het recht slechts een bepaalde periode aangevraagd kan worden.

- **Is de filteroptie ‘kinderen ten laste’ voor alle ouders en gezinnen, ongeacht of er kinderen ten laste zijn (bv bij een scheiding). Of is er een ander filtervoorstel om rechten voor ouders te filteren?**

‘Kinderen ten laste’ is effectief voor de persoon waar het kind ten laste is (en voor het kind zelf). Rechten voor bv. de ouder die het kind niet ten laste heeft, vind je bij ‘Andere voorwaarden’. Een andere optie is om het woord ‘kind’ in te voeren bij trefwoord, eventueel in combinatie met andere filters of met de blik vanuit een bepaald thema dat je bovenaan kunt selecteren (bv. familie en gezin), zodat je sneller vindt wat je zoekt.

4 TECHNISCHE VRAGEN

- **Komt de info vanuit IPDC/LPDC automatisch mee naar de RV?**

Wat je als redacteur in de LPDC publiceert, stroomt door naar de IPDC. Team Rechtenverkenner krijgt alle nieuwe instanties in de IPDC. De informatie stroomt dus automatisch door, maar we bekijken per instantie of het binnen de scope van Rechtenverkenner valt. Als dat zo is, selecteren we het recht en verrijken we het met gegevens die nodig zijn om de zoekmachine goed te laten werken. Deze verrijking is enkel voor Rechtenverkenner en verandert niets aan de inhoud van de instantie.

- **Wordt RV ook gekoppeld aan andere toepassingen?**

De rechten in Rechtenverkenner kunnen via de API IPDC – case Rechtenverkenner hergebruikt worden door andere toepassingen. Meer informatie staat op Gedeelde inhoud. De ontwikkelaar van de toepassing kan contact opnemen met Digitaal Vlaanderen voor het (gratis) hergebruik via een API-key.

- **Zijn er plannen om een AI-assistent toe te voegen? Waarom werd er niet via AI gewerkt?**

Tijdens de doorontwikkeling hebben we onderzocht hoe AI een meerwaarde kan zijn voor de huidige zoekmethoden. Als overheid moeten we betrouwbare en volledige informatie aanbieden en moeten we vermijden dat een assistent te eenvoudige of foutieve conclusies deelt. Onze vaststelling was dat we nu geen garantie hebben dat AI een betrouwbare samenvatting van geldende rechten geeft. Hulpverleners "lezen" de rechten anders, omdat ze het domein kennen. Dit is ook de meerwaarde van de hulpverlener. Voor hen is het

vanzelfsprekend dat een bepaald recht bijvoorbeeld enkel geldt voor mensen met een verhoogde tegemoetkoming, ook als dat niet expliciet in de tekst staat. Een AI-model heeft die domeinkennis niet en kan enkel werken met wat er effectief geschreven staat.

- **Hoe kan ik de snelkoppeling naar Rechtenverkenner installeren?**

Onderaan de website staat er een linkje 'installeer':

Dit is geen app, maar wel een snelkoppeling om Rechtenverkenner te openen.

5 ANDERE VRAGEN

Is er een link tussen premiezoeker en Rechtenverkenner?
Neen. Tot vandaag is Premiezoeker geen hergebruiker van de IPDC, terwijl Rechtenverkenner daar wel de rechten haalt. Premiezoeker beperkt zich tot rechten voor bouwen en wonen, terwijl dit voor Rechtenverkenner slechts een van de thema's van het dagelijks leven is, naast bijvoorbeeld ook rechten over vrije tijd, gezondheid, mobiliteit, justitie, ...

- **Zal er ooit een link gelegd worden met 'Sociaal Brussel', een initiatief van Vivalis?**

Volgens onze informatie neemt Sociaal Brussel geen rechten op, maar wel zorgaanbieders. We zijn met Vivalis in gesprek om na te gaan hoe we op vlak van Sociale Kaart beter kunnen samenwerken.